

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 16 Ianuarie st. v.

Mulți, de sigur chiar foarte mulți
 dintre cetitorii noștri așteaptă să le dăm
 oare-care deslușiri asupra celor ce s'au pe-
 trecut spre finele anului trecut și în pri-
 mele zile ale anului curgător.

O facem aceasta pe cât ne iartă
 situațiunea.

Precum se știe, de mult încă s'a ex-
 primat în cercurile politice române dorința
 de a se înființa un ziar român cotidian
 la noi în Ardeal, și în anul 1883 s'a con-
 stituit chiar un comitet însărcinat a întea-
 mea aici în Sibiu un „Ateneu” cu un
 capital de 100,000 fl., care ar fi avut să
 publice mult doritul ziar cotidian.

Nu era însă vorba numai de ziar.
 Prin înființarea „Ateneului” se inten-
 ționa crearea unui centru de lucrare lite-
 rară în genere.

Din întemplant însă comitetul însărci-
 nat a pune acest lucru bun la cale era
 astfel compus, încât nu putea să lucreze.
 Membrii lui erau tot oameni cu multă
 greutate, care, din nenorocire, nu se prea
 înțelegeau între dinșii și dintre care cei
 mai mulți nu erau de loc oameni de litere.
 Astfel treaba stetea baltă.

Era însă aici în Sibiu un cerc de
 oameni de litere, care făcuseră începutul
 pentru crearea unui centru de lucrare lite-
 rară la tipografia archidieceșană și lucrau
 cu premeditare, ca să facă din „Telegra-
 ful român” un ziar cotidian. Ei
 se luptau însă cu greutățile, pe care Pă-
 rintele Metropolit Miron știa să le creeze
 prin mijlocirea așa numitei comisii tipog-
 rafice, care ținea ani de zile la ea ma-
 nuscrisurile prezentate pentru tipărire și
 făcea nesuferită pozițiunea redacțiunii „Te-
 legrafului român”.

Cu toate aceste tipografia archidiece-
 șană lucra și „Telegraful român” de-
 venise o foaie din zi în zi mai citită și
 mai răspândită.

Vedând aceasta guvernul, cere ca
 Părintele Metropolit să intervină cu toată
 influența sa, pentru-ca Părintele Nicolae
 Cristea să se retragă dela redacțiunea
 „Telegrafului român”, căci desti-
 tuit nu putea să fie. Și „comisiunea
 tipografică” îi face pe plac Părintelui
 Metropolit, creându-i Părintelui Cristea o
 situațiune, pe care un om cu conștiință
 de demnitate nu poate să o suporte.

Dimpreună cu Părintele Cristea se
 retrage dela „Telegraful român” și
 întregul cerc literar, care mai înainte lu-

crase la tipografia archidieceșană, și „Te-
 legraful român” devine o fiuică, ce
 se tipărește în sarcina fondului tipografiei,
 pentru-că Părintele Metropolit, om com-
 promis în opiniunea publică română, nu
 mai putea găsi între Români nici macar
 un om, pe care să-l poată pune redactor
 la „Telegraful român”, ear' însuși e
 om cu mult mai comod și mai preocupat
 de alte treburi, decât ca să fi putut dice:
 Acum am să lucrez eu, dacă nu i-am
 lăsat pe alții să lucreze!

Oamenii însă, care au lucrat la „Te-
 legraful român” și la tipografia archi-
 dieceșană, voiau să-și continue lucrarea.

Să trecem la „Ateneu”, diceau unii.

Cine mai știe, dacă se va înființa
 „Ateneul” acela, și chiar dacă s'ar fi în-
 ființând, miseriile pe care Miron Roman
 ni le-a făcut prin comisiunea tipografică
 la tipografia archidieceșană, are să ni le
 facă prin dl P. Cosma la „Ateneu”:
 dacă voim să putem lucra în toată tigna,
 trebuie să punem umăr la umăr, să ne
 căutăm spriginirea oamenilor neinteresați,
 să avem încredere în publicul român și
 să înființăm noi înșine o tipografie și un
 ziar cotidian.

Astfel au și făcut: fără de multă pa-
 radă de vorbe ei au întemeiat „Insti-
 tutul Tipografic” și au început cu
 publicarea „Tribunei”.

Era de sine înțeles, că o asemenea
 întreprindere mai ales la început va cere
 sacrificii bănești și că „Institutul Tipog-
 rafic” va lucra cu pierderi însemnate.

Și aceasta îi făcea pe adversarii noștri
 să se mângâie cu speranța, că în curând
 „Institutul Tipografic” va deveni
 insolubil și dimpreună cu „Tribuna” va
 înceta și lucrarea literară începută la ti-
 pografia archidieceșană și urmată cu pu-
 teri sporite și cu mai multă independență
 la „Institutul Tipografic”.

Ei însă nu s'au mărginit a spera
 numai, ci au și făcut tot ceea-ce le stetea
 prin puțințe, ca să ne păgubească, să ne
 isoleze și să ne facă viața nesuferită, pen-
 tru-ca în cele din urmă să ne perdem dis-
 pozițiunea de a lucra, căci nu bucuos
 lucrează omul, când e huiduit din toate
 părțile.

Un lucru au uitat însă adversarii
 noștri: că astăzi publicul român nu mai
 e tot cel-ce a fost acum dece și douăzeci
 de ani, ci între Români sunt pretutinde-
 nea oameni, care văd cu ochii lor și ju-
 decă cu mintea lor. Acestia ne-au vădut
 lucrând întins și și-au făcut opiniunea

asupra valorii lucrării noastre. Nu este cu
 puțință, ca cineva să lucreze aș și mâne
 și poimâne, ani de zile de-a rândul, fără
 ca să facă greșeli, chiar multe greșeli, căci
 oameni sîntem cu toții, oameni cu puteri
 mărginite; i-se iartă însă greșeala aceuia,
 care a dovedit odată, că binele îl voiesce,
 își pune toate puterile, ca să-l facă, și
 numai insuficiența puterilor e cauza, dacă
 nu totdeauna izbutesce.

Astfel publicul român ne-a spriginit,
 și grație acestui sprigin nu numai că n'am
 dat faliment, cum sperau adversarii noștri,
 ci am putut chiar să riscăm primul pas
 pentru mărirea formatului „Tribunei”
 și o nouă edițiune a călindarului nostru,
 care astăzi e cel mai răspândit.

Aceasta i-a scos pe adversarii noștri
 din țipni și i-a făcut să dea de odată o
 desperată năvală contra noastră.

Guvernul se încearcă a ne intimida
 prin procese de presă, șiarele din Cluj
 stăruie ca directorul „Tribunei” să fie
 alungat din țară, „Gazeta Transil-
 vaniei” abuzează de paciența publicului
 român spre a ajunge prin vre-o 20 de ar-
 ticole la concluziunea, că Slavici trebuie să fie
 alungat de aici, Părintele Metropolit Miron
 amenință cu destituire pe toți aceia, care
 nu vor voi să desavueze „Tribuna”,
 ear' alții umblă să ne pună în conflict
 cu grupul Babeș, cu „Albina” ori cu
 greco-orientalii ori cu grupul Hannea-Bo-
 loga-Măcelar, și își perd cu atât mai virtos
 sărită, când văd că aceste nu sînt cu
 puțință, că nu voim noi să ne despărțim
 de amicii noștri politici și nu vor nici ei
 să se lapede de noi.

De aceea se dice în „Nemzet”:

„Cine a creat aceste stări de lucruri?”

„Nu Miron Roman. Le-a creat o cestiune
 personală, înlăturarea lui Nicolae Cristea
 dela redacțiunea foii bisericesci.
 Această afacere personală a creat „Tribuna” și
 tipografia consorțială.... „Tribuna”
 și-a făcut apoi datoria și a isbutit să
 aprindă un foc, pe care acum, chiar
 voină, nici ea nu-l poate stinge.”

Cu alte cuvinte: Tu, guvernule,
 nu trebuia să nesilești să-l alun-
 gam pe Cristea dela „Telegraful
 român”, căci atunci nu s'ar fi în-
 ființat „Tribuna” cu „Institutul
 Tipografic”, și grijea noastră era,
 ca la „Telegraful român” și la ti-
 pografia archidieceșană să nu
 poată lucra cei-ce lucrează la
 „Tribuna” și ca „Ateneul” să nu
 se întemeieze, cum atâta timp
 după hotărîrea luată nu s'a înte-

meiat. Nu! Miron Roman nu e de vină;
 e de vină guvernul, care l-a pus să facă
 ceea-ce nu trebuia.

Da! — dicem și noi, — de vină e
 guvernul, care a luat drept bani buni vor-
 belele acelora, care îi spuneau, că noi Ro-
 mânii sîntem nisce sēcături de oameni,
 pe care îi poate trata ca pe Ruteni abună-
 oară, ori ca pe Germanii din Țeara-Un-
 gurească.

Cestiuni bisericesci.

Dăm astăzi loc articolului publicat
 în numărul 85 din 1883 al „Lumină-
 torului” asupra situațiunii, în care se
 afla atunci biserica română gr.-orientală:

Metropolitul, cei de sus și biserica.

Câmpul-pânei, 18/30 Octomvrie 1883.

(+++)

Atâta nu se mai poate nega, căci
 evidența sare fie-cărui în ochi, cumcă metropo-
 litul Miron, care prin nepăsarea sa absolută
 de cele ale metropoliei, personifică și caracte-
 rează metropolia noastră ortodoxă în amorfeala
 ei continuă, — cumcă el de ani 2—3 încoace,
 din sărite aleargă a face cu ori-ce preț servii
 domnilor dela putere, care tendență în timpul
 mai nou, decând cu reglementarea „Telegra-
 fului român” și cu enciclicele orbiș și ordinar
 denuncitoare ¹⁾, a devenit deja scandalosă!
 Lucru prea firesc deci, că lumea se întreabă,
 pe la noi, nu numai cea română, ci și cea
 străină: ce se fie cauza? Cum avem să
 ne explicăm aparițiunea?

Pentru-ca să pricepem aparițiunea, trebuie
 să ne aducem aminte de unele momente din tre-
 cutul nostru și al omului, cari momente consti-
 tuese lanțul desvoltamentului ce vedem, de care
 lanț preasfîntul nostru nu va scăpa până în
 mormânt, ba nici după-e-l va fi înghițit pă-
 mîntul.

Cunoscut lucrul este, că acum 10 ani când
 se lucra de alegerea de episcop pentru scaunul
 devenit vacant al Aradului, dl V. Babeș, prin-
 tr'un lung raport, foarte bine motivat și publicat
 în „Albina” cu subscrierea numelui său, conclu-
 dînd a declarat în fața lunei pe Miron Ro-
 manul, archimandritul și vicarul episcopal de
 atunci — „moralmente mort”. Dl Babeș,
 căruia încă nu i-a putut cineva dovedi ușură-
 tate în sentimentele sale publice, a știut — se
 vede — foarte bine, că cine este omul din ces-
 tiune. Și cum se nu fi știut, când nime ca el
 nu poate să cunoască lucrurile și persoanele dela
 curtea episcopală din Arad, și când de atunci

¹⁾ În popor li se da cele mai deositoare epitete de
 „bech-sci”, „p-sci”, „m-resci”, etc. încât i-se indigna
 sufletul și-i săngera inima'n pept de atâta degradare!

Foia „Tribunei”.

Starea arheologică în Bucovina.

(Urmare.)

Mare ger era eara trecută, — nici un an
 nu-i de atunci. — Pe stradele Cernăuților se
 zăreau venind cu pași iuți câțiva hutiani din
 munții rusești. Ce oare caută acestia în timpul
 acesta dela o așa de mare îndepărtare? Mai
 multe luni căutară ei între ei în munții rusești
 vre-un sfat, dar' nu-l aflară. Din nevrute au
 dat ei de Ovrei, oameni de regulă cu bune sfa-
 turi și parale la timpuri de nevoi grele. Ei au
 cunoscut îndată însemnătatea misiei hutianilor în
 Cernăuți. Hutianii aflară adînc în munți între
 bolovani zăbale de aur, pe cari străluciau per-
 lele și smaragdele ca și stelele. Aci trebuia bun
 sfat, căci și țerenii se spăriară de însemnătatea
 zăbalelor lucii. Cum e țeara, așa e și toceala.
 Într-o jumătate de cias se aflară țerenii nesciuți
 de nimenea la un argintar, dela care în curînd
 eșiră îmbucurați, căci fiesce-care avea câte 5 fl.
 în mână. Așa se trec rîmășițele lucii și splen-
 dide ale trecutului întunecos al țerii. În câteva
 ciasuri erau zăbelele prefăcute în inelele cele
 mai frumoase moderne.

Arînd primăvara trecută țerenii pe câmpul
 boieresc din comuna Prisacareni, districtul Sto-
 rojinețului, au dat sub pămînt de un ciauun mare

de bronz. Ciauunul îl strică plugul, dar' obiectele
 aflătoare în el au rămas intacte. În el se găsi
 o urnă cu cenușă, în giurul căreia se aflau 12
 celtare sau toporașe. Urna împreună cu ciauunul
 dispărură printre locuitori. Din celtare ajunseră
 trei în proprietatea d-lui conservator de Gutter,
 un exemplar în proprietatea scoalei reale din
 Siret și unul în cea a scoalei de meserie din
 Cernăuți. Celtarele sînt foarte bine conservate
 și lucrate cu artă. Sînt din bronz. Vechimea
 le coloră verde. Se vede, că destinația lor a
 fost religioasă, căci s'au găsit în giurul unei urne
 de cenușă. Ele sînt de origine celtică și provin
 foarte adese în Dacia și în Bucovina.

Vara aceasta era să se sape în piața ora-
 șului Siret de lîngă biserica română un canal.
 Săpîndu-se suprafața pîetiei, s'a dat de două
 ziduri tari de câțiva metri de late, ce mergeau
 paralel spre partea pîrăuțului orașenesc. Zi-
 durile erau de o construcție așa de tare, încât
 ori-ce săpare deveni zădărnice. Se sistară deci
 lucrările și se astupă piața din nou. Până
 unde se întindeau aceste ziduri, nu se putea
 găsi. În decumun tot orașul pare a fi zidit
 pe rîmășițele unui vechiu oraș. În sus dela
 piața principală până la biserica catolică s'au
 desgropat adese ziduri tari și pietri monu-
 mentale și drept vis-à-vis de biserica catolică se
 aflau până deunăzi încă ruine. Asemenea la
 vale dela piața principală se găsesc în ogrăzile

tîrgoveților bolovani mari din nisce ruine, ce
 de mult le desfăcură ei pentru zidirea caselor.
 Locul acesta se numește „Sasca”, căci aci se fi
 fost curtea lui Sas Vodă. Ear' spre Ost dela
 piața principală se zărește ridicături de pămînt,
 ce sînt ici colea tăiate, în cari se află astăzi
 case orașenesci. La cărămidăria d-lui Beill ele
 sînt de o înălțime mare și se numesc aci „Zamea”
 sau „ruină”. Aci află dl Gutter astăvară
 mai multe vase roșii de lut de felurite mărimi,
 de o lucrare foarte proastă. Aci s'au aflat mai
 nainte decît dl Gutter idoli, ciolane arse, to-
 porașe de peatră, cuțit din cremene, secure arsă
 împetrită, dalte din os de pesce, falci în forma
 unui herestreu, globanțe de paseri, o fîntînă
 arsă împregiur, apoi pinteni, săgeți, barde, lănci,
 tolbe de săgeți, potcoave, tobă, câteva inele de
 argint, monede romane și monede moldovenesci.

În Suceava era însă să se întemple vara
 mare nenorocire. Chiar când trecea un car în-
 cărcat pe o stradă, se cufundă ca sub pocnituri,
 surpîndu-se o casă de lîngă drum. Se cercă și
 se află, că sub stradă ducea o pivniță mare din
 vechime, ce până acum era necunoscută. Lumea
 în modernitatea ei de astăzi nu se prea interesa
 de însemnătatea științifică a nenorocirii, ea căuta
 a repara cât mai iute comunicația. Câțiva bolo-
 vani în pivniță și apoi țîrîna în lăuntru astupară
 această boltitură istorică, ce ea înșasi voia să ese
 la cunoștința arheologilor din patul cel vechiu

istoric al orașului. La săparea unui șanț de lîngă
 „cetate” se destupă la capătul acestei ruine o
 fîntînă foarte adîncă.

Lucrătorii cei mai iscusiți însă au fost cei
 dela Voloveți. Lucrînd ei la cîmp în „Seliscea”,
 o ateniență a Volovețului, au aflat mai multe cu-
 țite, iatagane foarte fin lucrate, în care erau
 gravate inscripții turcesci. Țearanul cunoscuse după
 oțel, că sînt cuțite bune, dar' în forma aceasta
 să le întrebuințeze, îi era frică de administrație.
 Țerenii deci duseră iute lucrurile la Țiganul
 făurar al satului, care le prefăcu în seceri și cu-
 țite moderne. Tot în această comună se află o
 biserică vechie, zidită de Stefan-cel-Mare, în care
 zac osămintele lui Dragoș-Vodă. Făcîndu-se în
 anul acesta reparație, la iconostasul bisericii, se
 găsi sub pardoseala, ce se desridica, o lespede
 mare albă, fără nici o inscripție, ce de cei pre-
 senți se ținea de piatră mormentală a lui Dragoș-
 Vodă. Nefiind vre-o autoritate administrativă la
 fața locului, se acoperi earăși lespede.

În apropierea bisericii din Rădăuți, districtul
 Rădăuților, zidită de Stefan-cel-Mare, se aflau
 până la începutul secolului acestuia ruine, ce par
 a fi fost dela o mănăstire. Din aceste ruine s'au
 zidit în urmă crîșme în sat. La săparea mor-
 mintelor pe cimitirul nou, ce se mărginesce cu
 cel vechiu, s'a descoperit o cărare pardosită, ce
 ducea dela biserica lui Stefan-cel-Mare până la
 acele ruine. Spre Apus mai că în mijlocul cimi-

încoace prin restimp de 10 ani, abia mai poate fi suflul de Română, cu conștiință de cele ce se petrec la metropolia din Sibiu, se nu fie suspinat și recunoscut de o sută de ori că — „drept a ăis Babeș; „bine a învățat el pe con-naționalii sei din Arad“; dar — afurisitul spirit de speculă și de clică¹⁾ în biserica surdă, oarbă și nesimțitoare pentru adevărurile și interesele cele mari, morale și umane — a făcut pe mulțime, încât n'a auzit, n'a vădit și n'a priceput, ci a făcut „Geschäft personal“!

De asemenea cunoscut lucru este, că la alegerea de metropolit 1874, părintele episcop, „moralmente mort“, dela Arad, n'avea partidă de fel, ci vorba era numai și numai de Popasu și de Popea; mai la urmă și de protopopul Mețianu. În cumpăna celui dintău apăsă senilul, meritele trecutului seu din Brașov și speranța că el între amicii sei în Transilvania își va regăsi considerațiunile de cumpet și de morală, ce-i lipsiau foarte în Caransebeș. De părintele Popea înstrăinau pe cei mai buni ai bisericii și națiunii — legăturile sale amicale și familiare, cari păreau a-l fi orbit și robit; dacă acestea nu erau, părintele Popea eșia ales arhiepiscop și metropolit. Dar înaltului guvern din Budapesta nu-i convenia părintele Popasu și făcū pe monarch a nimici alegerea. Atunci majoritatea congresului electoral deveni în cea mai mare perplexitate. Om nu avea.

Căuta cu felinarul — până și prin Bucovina, până și prin ierarchia sârbească, dar' nu găsia. Părintele Popea își — continua morții înodamental cu pociiu sei amici și izolarea decătră partida națională; părintele Mețianu, tras în combinațiune, lucra din răspuțeri, până și prin intrigă — el însuși în contra sa și — pentru părintele Miron „moralmente mortul“; fără îndoială fiind pentru acesta angajat de sus dela guvern. În astfel de situațiune, la prima votare, când propriamente se lucra numai de Miron Romanul, căci cei 40 Popeisti deja decisersă a vota cu cedula albă, ear' în conferența majorității liberale, angajate la solidaritate în acel înțeles, că fiecare dintre cei — pare-mi-se 70 și câțiva partizani, trebuia să-și dea votul aceluia, care va întruni majoritatea în conferență, sau să voteze alb; resp. de loc să nu voteze, — după-ce candidatul lui Mețianu, repet: al lui Mețianu și al guvernului maghiar, părintele episcop Miron, spriginit puternic de dl Partenie Cosma, givurile seu după nepoată, obținū o oare-șcare neînsemnată majoritate față cu candidatul Mețianu, — în oara decisivă, la îndemnul d-lui Babeș, șoptit precum scim pozitiv, adjutantului seu, deputatului Traian Miescu și prin acesta mai departe, vr'o 17 inși la câți putū pătrunde în pripă acel îndemn, votară și ei cu cedule albe, în acest mod făcând majoritate absolută pentru nulitatea părintelui Miron, forțat de sus și dovedit deja în Arad de „moralmente mort“.

A doua zi, având a se face noua votare, într-aceea părintele Miron făcând partidei liberale multe pozitve și solemne promisiuni, despre cari există document scris, la mâna d-lui Babeș sau a lui Ant. Mocioni, ca fost — acesta pre-

¹⁾ Care spirit de speculă și de clică chiar de atunci și-a luat nefericitul început seducător și triumfător în Arad, unde el până astăzi se susține și înflorește pe întrecute cu puil seu din Caransebeș, într-un irremediabilă daună a bisericii și națiunii. Red.

tirului există o adâncime, unde s'fi existat, după tradiție, fântâna, în care se ascundeau odoarele în casuri de năvăliri dușmănoase. Cimitirul acesta a fost mai nainte o grădină privată, și cu toate acestea se găsesc neconținut oseminte. Biserica avea mai nainte trei turnuri, din cari două s'au luat; în urma acesteia crepă cel de al treilea. În lăuntru bisericii se află ferestri bine conservate. Pe pârtele despărțitor al pronaosului dela naos se află portretul lui Ștefan-cel-Mare și al familiei lui. În cătunul Varniță se găsesc adese la arat săgeți, ine, săbii și alte unelte de război. Pe unele locuri s'au descoperit și cuptoare, care însă s'au acoperit earăși. Există și acum multe șanțuri de întărituri, deși în mare parte stricate. Dacă s'ar afla cineva, care ar face săpături pe noul cimitir, unde după tradiție se fie îngropat tesaurul mănăstirii, atunci s'ar găsi multe lucruri, ce ar fi de mare interes pentru știință și istorie. Din lăuntru bisericii pare a duce o eșire secretă în mare depărtare pentru timpuri de invasiuni.

Aceasta e o descriere arheologică exemplară a unei comune și câte lucruri interesante pentru arheologie și istorie s'ar scoate, dacă am pute publica descrierea cel puțin a acincei părți din Bucovina. Multe lucruri antice găsite se perd din cauza ignoranței omenesci.

(Va urma.)

ședintele, cea raportorul conferenței; căci oca-sionalmente ni-au amintit de acela „Albina“, citând lucruri însemnate din cuprinsul lui,¹⁾ ear' Babeș și cu Mocionescii creșdend că prin acel „vot de nulitate“ pentru ori-care posibilă, ba probabilă eventualitate forța maioră, sub care se afla congresul, este documentată și conștiința congresului este salvată, deși cunos-cându-și omul, nu puneau multe temei pe promisiunile sale, totuși de altă parte temându-se de urmări mai rele, și apoi propunându-și a în-cungiura de aici încolo pe capul bisericii mai mult cu sfatul și spriginul lor, precum toate acestea ni-le spuneau în conferențe, — se în-voiră, ca partida să deee părintelui Miron rece-ruta majoritate, spre a se pute urca în scaunul metropolitan. Astfel a devenit Miron Ro-manul, Arhiepiscop și Metropolit în Sibiu.

Nu mai puțin cunoscut este, că numai de-cât dela numirea sa, Metropolitul Miron Roma-nul fu luat sub apărarea și spriginirea domnului Babeș; talentele sale, științele sale teologice și administrative-bisericesci, inima sa, prin nascere din opincă legată de poporul român, toate aceste frumoase și — relativmente adevărate lucruri, fuseră apretețate în coloanele „Albinei“, cu concluziunea că, părintele Metropolit Miron, n'are decât să voiască, să voiască serios și onorabil și — poate să devină maimare decât Șaguna! Și de aci așa se vedea, că Babeș în toate afacerile și momentele mai grave ale Metropoliei venia să se facă spiritul familiar și mâna dreaptă a Metropolitului, și aceasta se continua prin mai mulți ani și făcea impresiunea, ca și cum dl V. Babeș și-ar fi punend toate silințele spre a-și desavua el însuși sentența de odinioară, că Miron Romanul este moralmente mort! ceea-ce pe mulți, ba pe toți cari nu cu-nosceau precedentele și logica și morala Mocio-nescilor și a lui Babeș, îi pune în mare mirare și nedumerire. Cu toate sforțările sale însă, dl Babeș n'a fost în stare a împedea, ca Metro-polia din an în an să devină tot mai inertă și numele Metropolitului tot mai blamat! Și — crisa prorupse curând, la 1878. Mișcarea cea dintăiu se ivi la Brașov, și ea intenționa provocarea unei exploziuni de jos dela comună sau parochie; dar' sinoadele eparchiale, ear' la stăruința lui Babeș și a Mocionescilor, punându-se pe basa dreptului și datorinței lor legale, smulse arma extraordinară din mâna domnilor dela Brașov și delegară din stnul lor la Metropolie un fel de controlă sau curatelă, în fruntea căreia ear' se puseră d-nii Ant. Mocioni și V. Ba-beș. Cest din urmă mai întreaga vară o pe-trecū în Sibiu, și — într'adevăr, prin mult năcaz, multă frământare, îi succese să pună în curs zăpăcitul car al Metropoliei. Consistorul metro-politan și congresul național se adunară și mul-țimea de restanțe în afacerile ordinare se desle-gară și expedară. Memorabil este și rămâne raportul ce a dat Babeș sinoadelor despre această grea operă, și mai memorabile cuvintele sale explicative în conferențele congresuale, cari conchideau că — în deșert și-a pus toate si-lințele spre a galvanisa și deștepta la vieață corpul moralmente mort, acela mort este și mort rămâne, și — să fe-rească Dđeu ca să nu mai fi etrebuință de o cură, o operațiune, ca cea tocmai executată, căci dînsul în sentimentalitatea sa — n'ar mai putē-o întreprinde fără pericol de vieață. „Fie plătiți cu atăta copiii, nepoții și strănepoții mei!“ — i-a fost frasa încheiătoare.

Toate aceste sînt cunoscute, bine cunoscute bărbăților nostri făptuitori, chiar și descrise și depuse prin arhivele noastre; și — cunoscut este, că astăzi, ba de doi-trei ani încoace, ne aflăm în aceeași tristă zăpăceală, aceeași nefericită situațiune cu Metropolitul Miron!

De asemenea cunoscut este, căci părintele Metropolit Miron, în fina sa istețime, care pro-prietate nici-când nu poate să lipsească caracte-relor de seama sa, însuși a aflat cu cale a re-vela sinodului archidieceșan, apoi și consistorului metropolitan, acuzându-se spre a se scusa el însuși, cum, când l'a „forțat“ guvernul unguresc să candideze la Metropolie, i-a pus în prospect, și mai târziu i-a dat chiar în scris, că il va subvenționa întocmai ca și odinioară pe Șaguna, cu 8000 fl. (20,000 franci!) anual; cum însă această subvențiune neliberându-i-se regulat, dînsul încreșt parolei înaltului guvern, în lipsele sale cele multe și mari, (despre cari bine șie tot Sibiu!) a fost nevoit a ataca un fond al clerului ce se afla în administrațiunea sa, a-l ataca până să-l sleiască de tot! (Cam 16,000 de fl. 40,000 franci!)

¹⁾ Da, foarte însemnate; ne aducem și noi foarte bine aminte de aceasta și credem, că ar fi tocmai acum, în fața atitudinii Metropolitului Miron, de tot interesant și oportun, a se publica acel angajament pe onoare! Red.

Toate acestea sînt cunoscute și încă multe altele din necazurile noastre și nevoile și perplexi-tățile Părintelui Arhiepiscop și Metropolit, pre-cum și aceea că — mai toate Preasfinția Sa, „moralmente mortul“, el însuși și-le-a creat și ni-le-a creat. Dar' — ulterioarele și anume cele mai recente urmări și întâmplări dela Me-tropolia și Archidieceșă — prea puțin le vor fi sciind; și — la acelea am să vin acuma.

Spun din capul locului, că aci am să disting bine, între cele ce se știu pozitiv, și cele ce se aud vorbindu-se pe ici pe colea, și cele ce trebuie să presupunem sau să deducem logica-mente.

Se vorbesce, și se vorbesce de oameni, cari stau aproape de Metropolitul, că în anii din urmă, cei de sus, regulat își aduseră aminte de promisiunea lor față cu părintele Miron, tot numai în perioadele sau momentele când acesta făcea vre-o manifestațiune publică în contra par-tidei naționale, respective în contra manifes-tațiunilor naționale ale poporului ro-mân. Așa la 1881 după conferența cea mare dela Sibiu, când Părintele Arhiepiscop și Me-tropolit, în oara a 12-cea, se suflcă a înființa o partidă paralizatoare pornirii generale a națiunii; așa după eșirea la lumină a Memorialului comitetului electoral permanent; așa după mani-festațiunile inscenate prin popor și inteligența sa pentru programa națională, etc.

Părintele Metropolit Miron, amână cu corespondența sa rezervată, poate să adeverească de întemeiată sau de neîntemeiată faima.

Positiv e, că în urma și asupra fiecărui mișcament național, fiecărei manifestațiuni de ne-încredere și nemulțumire a Românilor față cu politica celor de sus, Metropolitul Miron pururea, și — pururea cam post festum, s'a ridicat cu câte o manifestațiune contrară reprobând și acuzând, pururea în favorul politicele celor de sus; și că, cei de sus, prin condeele lor din biroul de presă, totdeauna în presa străină, mai regulat în „N. D. Allg. Zeitung“, organul prin-cipelui Bismarck din Berlin, pururea au făcut capital din actele Metropolitului în contra na-țiunii române, taxându-i vocea ei, suspinele ei, pretensiunile ei, de intrige și resvrături ale unor capete netrebnice, corupte, neliștite!

De asemenea pozitiv e, că de ani 6—7, decând „Telegr. român“ merge — am pute dice — în fruntea opozițiunii naționale față de sistema de sugrumare națională a dlui prim-ministru Coloman Tisza, acești organ român de publicitate, din considerațiunea mai virtos, că trece de al clerului și al bisericii, foarte rău gena pe cei dela putere, ci că tocmai de aceea dl Trefort și dl Tisza de multe-ori, pre cum însuși Părintele Metropolit ne spunea, în scris și cu voce viuă stăruiau: se pună sta-vilă limbăgiului, sau măcar pumnul în gura „Telegrafului român“. Ear' Preas-finția Sa se scusa mereu, că n'are acea pu-tere; că „Tel. rom.“ își are fondul seu și admi-nistrațiunea sa, independent de Metropolia, unde Metropolitul n'are decât un unic vot! — Și to-tuși vedorăm, că acel unic vot, votul Metro-politului, acum la urmă ce făcū! Prin ce afront și ficțiune și colosală insinuațiune, ca să nu-i dicem „minciună“ și „calumniă“, se apucă de Cristea și de „Telegr. rom.“ și le suci capul — după inima și dorința celor de sus!

Disei — după inima și dorința, se în-țelege însă și: „lipsa de mult simțită și profesată a acelor de sus.“ Căci prea bine cunoscut e, că precum încă pe timpul dlui C. Andrassy, când cei de sus sistaseră și respective reduseseră subvențiunile date „Concordiei“, apoi „Patriei“, apoi unor „Cameleoni po-litici-naționali“, și se lăudau, că spre a face politică maghiară la Români, ajung câteva butoaie de vin și vinars, — tocmai așa mai încoace, și anume dela conferența cea mare din Sibiu, tot ei, cei de sus, mereu strigă că — simt neap-erata trebuință de un organ al lor în limba română, care să învețe pe poporul român minte ungurescă și să-l scape de amă-gitorii naționali! Încercat-au apoi direct, prin Came-leonii de odinioară, încercat-au indirect, prin noii actualii deputați, prelați și funcționari români, ca să-și creeze astfel de organ, dar' — spre onoarea inteligenței române fie ăis, pururea fără succes, până-ce prinseră pe Părintele Miron, care își puse capul, ca să le disciplineze de atare pe „Telegraful român!“ Merit cu atât mai colosal!

În fine, ca să nu prea lungim șirul mândralui mărgăritar, mai aduc ca pozitiv că, tot cam pe atunci, pe când pătrundea la noi faima despre încuviințarea de sus a împărțirii (și risi-pirii?) fondurilor comune dela Arad, și despre punerea lor sub directa controlă a regimului ma-ghiar, cei din Sibiu într-o bună dimineată se treziră cu un comisar ministerial în persoana unui consilier, B. . . care legitimându-și exmisiunea,

luă la examinare și cercetare din fir în pěr toate fondurile archidieceșane. Acest ilustru domn — firesce dete la rîndul seu și preste „măncatul fond“ preoțesc și — firesce, el va fi făcut pe Părintele Arhiepiscop și Metropolit să priceapă, că acest atac al fondului, după legea în vigoare, nu este nici mai mult nici mai puțin, decât o simplă defraudare, ce constituie faptul foarte greu, cu închisoare de ani și cassarea din oficiu punibilă crimă.

Ne putem închipui scusele și tremurul bie-tului cap bisericesc, precum și clătinaarea din cap și mișcarea din umeri a dlui comisar ministerial.

Se dă cu socoteală, ba unii vreau a ști po-sitiv, că cauza s'a arangeat prin grația înaltelor locuri astfel, că ele, acele înalte locuri, vor răs-punde sub oareș-care titlu — sumele măcate din acel fond preoțesc, ear' Părintele Arhiepiscop și Metropolit, firesce rămânendu-le obligat, odată prin subscrierile sale, și — de două-ori prin crima constatată!

În firul și pe timpul acestor evenimente cad cele mai voioase acte, am pute dice, lovături de moarte: 1. În contra bisericii; prin negrijirea totală a afacerilor metropolitane, prin neținerea la timpul prescris de lege a con-sistorului metropolitan, prin amânarea acestuia ca în bătaia de joc, prin nepublicarea nici până astăzi a concluderilor congresului național dela 1881 și neexpedarea mulțimii de cauze delibe-rate în consistorul metropolitan încă la 1881 și 1882 etc.; 2. În contra partidei naționale resp. a națiunii române și a genuinilor fii ai ei, prin circulare denunciatore pentru — „necumpet“ și „exorbitări“, și „seduceri“ și „tero-risări“, „contând la ajutor“ — (pfui!) „sau la răsturnarea sistemului con-stituțional“, „cătând a adăpa poporul cu speranțe ilusorii“ — „a-i compro-mite leialitatea și a face stricăciuni irremediabile cauzei noastre“, (a Exce-lenței Sale?) etc. etc.; 3. În contra „Telegrafului român“ și Părintele Cristea, redactorul de 18 ani, al aceluia. Vedorăm cu toții, scandalisându-se până și străinii de nerușinata modalitate și ne-potrivilut pretext, cu care și sub care se făcū aceasta.

Ei bine, care om cu minte sănătoasă și cu inimă nepreocupată, nu va pricepe după toate acestea la moment, că: Cine este Preasân-țitul nostru Arhiepiscop și Metro-polit Miron Romanul? Care-i este po-sițiunea și situațiunea de 10 ani în scaunul din Sibiu? De unde proced, și cât cumpenesc actele și sentențele sale în contra atitudinii națiunii ro-mâne și — pentru bunătatea și dem-nitatea celor de sus și a inimei și a faptelor lor față de poporul român din Ungaria, Bănat și Transilvania?!

Mai adaug — pentru astădată, în acest prim-articol al meu de apărare în contra acu-sărilor și isbirilor ne mai pomenite, ce ni se fac pe față dela culmea demnității noastre biseri-cesci, dela persoana cea eminaminte chieată și obligată a ne fi scut și apărare! — mai adaug numai încă atată, că Părintele Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul, precum însuși se vaieră la toată ocașiunea, în întreaga metropolie, între toți cei șeptespredece sute de mii fi sufletesci ai sei, n'are unul, nici macar unul, care să-l priceapă și cărui se se încreadă! Și Excelența Sa — spune adevărul. Nici că este ușor a-l pricepe, când cineva îl ascultă vorbind particular, și-l vede lucrând în public! Un contrast împelițat.

Nimēnu nu se încrede; căci pe nimenea nu iubesc, nici nu stimă. Consecința e, că nimenea nu-l iubesc, nici nu-l stimă, și cu atât mai puțin poate să-l creadă.

Și acesta e bărbatul, autoritatea, cu care și prin care înaltul Tisza crede, că își va ajunge pasionatul scop, de a încurca și face să rătească, să poticnească și să desmereze națiunea română! . . .

La o proximă ocașiune voi da mai spe-ciale explicațiuni și voi face mai lămurite con-clusiuni, dacă va fi de lipsă. Dee bunul D-đeu, ca să nu fie! —

Revistă politică.

Sibiu, 16 Ianuarie st. v.

Consultările conferenței vamale asu-pra convenției de tarifă cu Ro-mânia s'au terminat încă la 23 a l. e. n. Conferența vamală și-a dat silința de a pregăti o textare a convenției pe cât se poate de precisă, și de a garanta expor-tul în România prin vămi corespunzătoare micii industrii a Ardealului și a Bucovinei. În ședintele următoare se vor per-tracta convențiunile de căi ferate și

de navigațiune. Membrii conferinței au de gând să împreune într-o convențiune vamală deosebitele convenții de căi ferate, ce s'au încheiat cu România și care expiră în anii viitori. Se vorbește, că România mai voiesce să proiecteze și o convenție de boale de vite.

În motivarea interpelării sale contele I. Andrassy n'a făcut nici o amintire despre atitudinea Sârbiei, care în împregiurările actuale are pentru monarhia austro-ungară o deosebită importanță. Sârbia înarmează, și înarmează cu multă energie prelungă toate desmințirile oficiale, și într'un mod foarte firesc ni se pune acum întrebarea: în contra cui se pregătește această țeară? Tare ne temem, că Sârbia prelungea toate oficiile asigurări de pace va trage pe sfoară întreaga diplomație europeană. Din Belgrad se împărtășește, că după-ce Poarta a primit ca loc al negocierilor de pace Bucurescii, regele Milan a convocat pe delegatul Miatovici la o conferință în Niș, la care are să participe și ministrul de externe și în care au să se statorească încă instrucțiunile cu privire la unele cestiuni singuraticice.

Mai posomorită decât în Sârbia e situația în Grecia. Cutezanța Greciei, de a se opune voinței Europei, dovedește pe deplin, că un apropiat războiu sângeros în Peninsula-Balcanică e inevitabil. Acest războiu, ce e drept, se poate încă amâna vre-o câteva zile sau săptămâni, are însă la toată întâmplarea să izbucnească.

„Nord Allg. Zeitung“, organul principelui de Bismarck se exprimă pentru o energică spriginire a Angliei în contra Greciei și dice, că puterile nu pot suferi, ca pacea să se altereze prin politica răsfățată a unuia dintre micile state. Opinia publică din Anglia e însă cu deservire în contra acestei politici a d-lui Salisbury, și urmarea acesteia va fi demisionarea cabinetului englez. Venind domnul Gladstone acum din nou la putere, lucrurile se vor încurca și mai mult.

Monarhia austro-ungară în cuvinte și icoane.

E cunoscut cetitorilor „Tribunei“, că dl Dr. Cornel Diaconovich a eșit dintre colaboratorii români invitați a lucra la redactarea părții ungare a opului „Monarhia austro-ungară“ etc. Reproducăm după „Romänische Revue“ scrisoarea pe care dl Dr. Diaconovich a adresat-o dlui Mauriciu Jókai:

„Preaonorate Domnule! În urma prețuitei recercări, prin care a fost invitată și puținătatea mea de a colabora la opul etnografic inițiat de Alteța Sa imperială și regală Principele de Coroană Rudolf, îmi iau libertate a Vă comunica în cele ce urmează modestele mele păreri privitoare la compunerea opului și îndosebi la „prospectul superficial“ al redactării părții ungare.

„Când s'a publicat la timpul seu prospectul superficial și am fost invitat prin urmare la consultarea critică a lui, am compus în un articol părerile mele asupra punctelor singuraticice ce mi-s'au părut în acela defectuoase și le-am transmis redacțiunii ziarului „Neue freie Presse“. Aceasta a creșut însă a nu servi cauza prin publicarea articolului și mi-a scris în 30 Iunie 1884 între altele: „Noi credem, că prețioasele observări cuprinse în articol vor ajunge sigur la valoare deplină prin o comunicare directă Principelui de Coroană.

„Înainte însă de a mă fi putut hotărî la acest pas, privesc de a mea datorință, a aduce părerile mele la cunoștința redacțiunii din Budapesta și de a cere și încerca prin aceasta considerațiunea acesteia.

„Ceea-ce mi-se pare greșit în „prospectul superficial“ e înainte de toate sistemul.

„Când Preaînălțimea Sa Principele de Coroană a inițiat marele op etnografic: „Monarhia austro-ungară în cuvinte și icoane“ și a dat pentru executarea acestuia puternicul seu sprigin spiritual și material, sigur că El a avut intenția a crea pe baza scrutării științifice un op, care să fie o oglindă fidelă a raporturilor etnografice din monarhie.

„Prospectul superficial“ însă — dacă într-adevăr ar fi să servească de îndreptar — nu lasă în mine nici o îndoeală, că opul din cestiune — cel puțin în partea lui ungară — nu numai că nu va fi o icoană fidelă a realității, ci chiar o copie neadeverată a originalului, și că nu-l va pute orienta pe cetitor privitor la cestiunile de interes etnografic.

„E o faptă neschimbăveră — nu voiesc să cercetez aci dacă e spre norocul sau nenorocirea noastră — că Ungaria e un stat poliglot, ba încă unul dintre acele puține, unde elementul domnitor e în majoritate hotărâtă.

„E prin urmare foarte firesc lucru, că nu se poate scrie despre Ungaria un op etnografic pe baza științifică, fără-ca această însușire caracteristică a statului să ajungă la deplina expresiune.

„Prospectul superficial“ nu satisface nici pe departe acestei probleme, și e potrivit a induce în eroare pe cetitor privitor chiar la raporturile dintre naționalitățile din Ungaria.

„Prospectul superficial“ recunoaște în Ungaria numai o națiune, pe cea maghiară; poate că nu pe cea politică ungară, ci numai pe națiunea genetică maghiară. Deoarece tot ce se dice în capitolul prim despre cercul de tradițiuni, despre religiune, datini, cultură, semnele de scriere, etc., se referă exclusiv numai la poporul maghiar.

„Cu totul altcum se tractează celelalte popoare ale statului. Cu excepțiunea Țiganilor, cărora li-s'a destinat un capitol separat copios, de celelalte naționalități se face amintire numai sporadic, ici colo, cu privilegiul descrierii singuraticelor părți ale țerii.

„În acest mod devine cu totul imposibil a învăța a cunoaște în totalitatea lor și adevărata însemnătate a singuraticelor naționalități din Ungaria. Se ignorează cu totul originea și dezvoltarea lor, religiunea și biserica acestora, nișușele lor spre cultură, însușirile și starea lor națională, importanța socială și politică a acestora; Germanii din comitatul Torontal, Românii din comitatul Aradului, Sârbii dela Symria, se amintesc numai ca muscele columbacee de pe la Timiș și ca alte nevoi din alte ținuturi ale țerii!

„Cât de greșită e această direcțiune și cât de puțin va pute să-i orienteze pe cetitori privitor la singuraticele populațiuni, aceasta reeșă și mai evident, dacă se scrutează, ce e și vorbesc „prospectul superficial“ despre naționalitățile nemaghiare.

„Despre Germani aflăm următoarele: În capitolul XXVI: „Germanii în Bănat“; capitolul XXVII (Aradul, Csanád-ul, Csongrád-ul, Valea-Murșului), „Germanii“; în capitolul XXX „Șvabii“; în capitolul XLVII „Linguistica germană“. „Dacă ne tragem acum seama, că în Ungaria locuiesc două milioane de Germani, că acestia sunt factorii principali ai dezvoltării societății civice și ai industriei, și că formează încă și aji o parte însemnată a populațiunii orașelor, atunci devine plausibil, că cetitorul nu-și va pute face din aceste date singuraticice, fragmente și imprăsciate, un concept clar despre importanța și starea Germanilor din Ungaria.

„Sașii, deși puțini la număr, mai au oarecare parte, deoarece-ce ei sunt tratați cel puțin în capitolul „fundul regiu“ ca un întreg.

„Românii trag și cu această ocaziune cea mai scurtă. Deși ei sunt în stat aproape trei milioane și deși în toată Transilvania, apoi în comitatele Caraș-Severin, Timiș, Arad, Maramureș, Satmar, Bihor, și Selagiun întrec numărul vecinilor lor și posed în 20 comitate majoritatea, ei sunt însă cu toate aceste reprezentați în „prospectul superficial“ numai în următoarele: în capitalul XVI „Românii, tradițiunile despre Gligor Pintea“; în capitolul XVII „Moșii“; în capitolul XIX „Portul și jocurile române, o nuntă“; în capitolul XXVII „Românii“; în capitolul XLVIII „Linguistica română“.

„Originea și istoria Românilor, bisericile și scoalele lor, poesia lor națională, importanța lor socială și politică, cu un cuvânt: Tot ce ar fi de adevărat preț și de interes etnografic, lipsesc — cu totul din prospect.

„Aceeși soarte au și Slovaci. Acest popor, în număr de 2 milioane, care e lăsat aji atât de tare dela Pojon până la Zips și comitatul Saros, care dominează de tot comitatele Trencin Arva, Zólyom, și Lipto, care are majoritatea în Turocz, Bars, Nyitra, Hont, Gömör, Szepes, Saros și Abauj, ear' în comitatele Pojon și Noograd formează o minoritate considerabilă, — e tratat din punct de vedere etnografic în „prospectul superficial“ în capitoli „Tinerii eroi cu pene de struț“, „Drotarii“ și „Slovaci negustori de pânză“.

„Sârbii, inmigrarea și mănăstirile lor, se isprăvesc în capitoli XXVII și XLII, și tot astfel se procede și cu celelalte naționalități mai mici.

„Dacă se vor lua dar' toate aceste în considerare, atunci pentru ori și cine va dispăre îndoeala, că proiectatul mare op etnografic, va fi ori-ce, dar' nici odată un op științific.

„E drept, că redacțiunea din Budapesta accentuează în comunicatul seu, că dînsa „a pus o deosebită atențiune a invita la colaborare pe cei mai importanți scriitori ai tuturor națio-

nalităților ce trăiesc în Ungaria, deoarece-ce e scopul ei, ca aceia, cari cunosc mai bine însușirile, caracterul și datinile poporului lor, să scrie despre acesta cu aceea căldură, cu acel adevăr și simpatie, cu care sîntem datori să ne prețuim împrumutat“.

„Eroare, după modestă părere a mea zace însă tocmai în aceea, că „acești scriitori nu vor pute delătura lipsele enumerate nici prelungă cea mai mare bunăvoință și prelungă cea mai îngrijită activitate, deoarece-ce ceea-ce e greșit în prospect, este însuși sistemul acestuia.

„Un op, care voiesce a face pretenții la o însemnătate științifică, poate să tracteze popoarele locuitoare în stat numai ca întreg etnografic, ear' împărțirea unui astfel de op nu trebuie basată pe granițele politice schimbăcioase, cum sînt în cazul din cestiune granițele comitatelor, ci pe puncte de vedere mai stabile fixate de istoria, de natura și însușirile poporului.

„Baza, pe care trebuie creat un astfel de op, nu poate fi alta, decât scrutarea științifică.

„Aceste sînt, proaonorate d-le, împregiurările, la care eu — atât din considerațiune față cu aspirațiunile drepte vătămăte ale naționalităților, cât și în interesul prețului științific al opului proiectat — mi-am ținut de datorință a atrage atențiunea redacțiunii din Budapesta.

„Un op care se lucră cu atâte osteneți și jertfe sub autoritatea înaltului seu protector, cu colaborarea celor dintăiu puteri literare și artistice, care are chiămarea de a fi pentru un timp îndelungat izvorul auxiliar cel mai important pentru studiile etnografice privitoare la monarhia noastră, trebuie să fie corespunzător în toată privința și să poată orienta pe cetitor asupra tuturor împregiurărilor de interes etnografic.

„Dacă însă opul proiectat se va lucra întru adevăr conform „prospectului superficial“, el nu va corespunde acestei probleme a sa, tocmai în privința celor mai importante cestiuni etnografice.

„Din această cauză îmi iau voia a Vă ruga să transmiteți aceste păreri modeste ale mele atât înălțimii Sale imperiale și regale, cât, și redacțiunii din Budapesta; totodată vă rog să primiți asigurarea, că prin aceste șire nu am intenționat decât a asigura succesul marelui op proiectat făcându-mi datorita după neînsemnatele mele puteri.

„Primiți, Preonorate Domnule, etc“.

Cronică.

Examenle de advocați în Budapesta se vor ține în acest an în următoarele zile: 29 Ianuarie, 5 Februarie, 26 Februarie, 26 Martie, 30 Aprilie, 28. Mai, 18 Iunie, 24 Septembrie, 29 Octombrie, 26 Noembrie și 17 Decembrie. Aceste termene sînt în valoare pentru acei candidați de advocați, ale cărora cereri se vor prezenta în cea dintăiu Vineri a lunii respective și pe care comisiunea examinatoare îi va admite la examen.

Din Alba-Iulia. Sămbăta trecută filiala din Alba-Iulia a „Kulturregylet“-ului a arangiat un bal. Resultatul material se scrie, că a fost de tot slab. Românii n'au participat de loc.

Alegere de deputat dietal. În Alba-Iulia s'a întemplat la 26 a l. c. n. alegerea de deputat alegându-se cu aclamație guvernamentalul, avocatul Dr. Alexandru Mohay.

„Luminătorul“ din Timișoara va apăre de două-ori pe săptămână. Ca supplement la „Luminătorul“ va apăre o altă foaie sub titlul „Advocatul Poporului“ menit a servi poporului ca îndreptar în cestiunile juridice. „Advocatul Poporului“ se va pute prenumera și separat la administrația „Luminătorului“.

Pacea de Bucuresci. D. M. Ferikidi ministrul de externe al României a primit de curînd pe baronul Mayr ministrul Austriei. Se dice, că ar fi fost vorba despre întrunirea comisiunii însărcinată cu regularea condițiunilor de pace între Sârbia și Bulgaria.

Guvernul și banca națională din România. Din Bucuresci se depeșează, că între guvern și banca națională s'a făcut o învoeală, în urma căreia termenul dela 1887 pentru achitarea celor 26 milioane note hipotecare emise sub garanța domeniilor de stat, s'a prelungit până la anul 1912. Deasemenea s'a extins până la acest an și durata privilegiului de bancă.

Monopolul de chibrituri în România. Am fost raportat la rîndul seu după „Pester Lloyd“ despre intențiunea guvernului României de a introduce monopolul fabricării de chibrituri. Eată ce scrie „Liberalul“ din Iași despre acest monopol:

Di ministru al finanțelor a depus pe biroul camerei un proiect de lege pentru înființarea monopolului fabricării și vinderii chibriturilor în România. Proiectul de care vorbim prevede, că atât fabricarea, cât și vinderea în regie să se facă decătră administrația monopolului tutunurilor, — ear' ca resurse bănești pentru chel-

tuelile cerute de fabricarea și instalarea fabricelor, statul să contracteze un împrumut dela cassa de depunere. Compania de chibrituri din Franța a trimis la Bucuresci un reprezentant al seu, întovărășit de dl Schlesinger dela comptaur de Scompt din Paris, pentru a trata cu guvernul român, spre a lua concesiunea acestui monopol pe termen de 15 ani, cu o plată de 2 milioane pe an, — însă până acum, din discuțiunile urmate, nu s'a putut ajunge la nici un rezultat, deoarece-ce guvernul voiesce să iese asupra sa sarcina acestui monopol. Aprobăm din suflet patriotica intențiune a guvernului nostru de a nu lăsa pe mâni străine întreprinderile noastre naționale — și nu ne îndoi, că monopolul fabricării și vinderii chibriturilor, pus în legătură cu monopolul tutunurilor, va câștiga într'un chip mai puțin simțit cheltuielile inherente ori-cărei început și ori-cărei întreprinderi. Evitându-se nevoia unei vaste administrațiuni prin legătura pusă între aceste două monopoluri, va rămâne de știut numai cestiunea, dacă statul trebuie să întreprindă fabricarea chibriturilor și instalarea fabricilor pe propria sa socoteală, sau să administreze în regie monopolul chibriturilor, deschidînd o licațiune, la care să iese parte cu ofertele lor cei mai renumiți fabricanți de chibrituri din Europa.

O nouă conspirație nihilistă. Din Cracovia se relatează dela 9 Ianuarie: Deja acum trei luni spionii făcuseră cunoscut poliției din Petersburg, că chiar în capitală s'a format o nouă ligă nihilistă și că prepară o lovitură. În loc de a pune mîna pe această ligă, s'a preferit, deoarece-ce nu amenința imediat vre-un pericol, de a lăsa să se coacă lucrul și apoi de odată a sdrobi pe conspiratori. Revoluționarii aveau o tipografie secretă într'o casă, aproape de biserica regimentului de vînători, unde se tipăreau mai ales o mulțime de foi volante nihiliste, menite pentru poporul de jos. Dar' în luna trecută s'a tipărit o foie volantă de alt gen. Aceasta a fost o pretinsă proclamație a Țarului Alexandru III către țereni, ce se refera la apropiatul iubileu de 25 ani al emancipării țerenilor. Acest iubileu cade la 19 Februarie. În proclamație se puneau în gura Țarului următoarele cuvinte: Răposatul seu părinte a scăpat pe țereni de robie, dar' boerii au nimicit earăși planurile părintesci ale marelui Țar. El, Alexandru III. iubind poporul ca și tată-seu, este ținut de nobili arestat în palatul seu. Însă acum, la iubileul de emancipare, dînsul dăruiesce țerenilor toată țeara; ei să se rescoale contra boerilor și să vină la Petersburg spre a scăpa pe Țarul din robie. — În noaptea dela 2 spre 3 Ianuarie poliția s'a pus pe lucru. Spre seară ca la 80 gendarmi deghezați au intrat pe rînd în casa tipografiei și au ocupat pe nesimțite toate întăririle, scările, etc. Aproape de casă, în dosul bisericii, steteau ca la 300 gendarmi pentru ori-ce eventualitate. În câte-va minute toată casa a fost blocată. Apoi s'au forțat ușile șopronului, unde au și fost găsiți conspiratori, 12 la număr, bărbați și femei, toți lucrînd. Nihilisti s'au opus cu desperare, apărându-se cu topoarele în mînă. S'au rănit opt gendarmi, dintre care unul mai greu. N'a scăpat nici un nihilist.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 28 Ianuarie n. Casa deputaților. Desbaterua asupra bugetului de comerciu. Vadnay (liberal) sulevînd cestiunea fabricării de vinuri artificiale, vorbește pentru oprirea acesteia, recercându-l pe ministrul de comerciu să aștearnă cât de curînd un proiect de lege, pentru ceea-ce îi va datorî recunoștința națiunea întreagă. Ministrul de comerciu, Széchenyi, privesc concludul dietei privitor la așternerea unui proiect de lege pentru împedecarea fabricațiunii de vinuri artificiale ca obligatoric, va și face tot pentru prezentarea unui proiect corespunzător, cere însă răbdare din considerațiune față cu greutatea, cu care e împreunată resolvirea acestei afaceri. (Aprobare.)

Lipova, 28 Ianuarie n. Apa Murșului e în descrescere. Pericolul pentru localitățile Lipova și Radna e delăturat. Locuitorii se rentore la locuințele părăsite.

Berlin, 28 Ianuarie n. Casa deputaților. Propunerea liberalilor privitoare la introducerea alegerii secrete s'a respins cu 241 contra 148 voturi. În dncursul desbaterilor sgomotoase Windhorst a fost provocat la ordine, fiindcă el a acusat pe conducătorul conservatorilor, pe Hammerstein, cu nedreptăți.

În casa de sus Moltke aduce propunerea cunoscută privitoare la cestiunea Polonilor, declară măsurile luate în contra Polonilor de o datorință constituțională.

Londra, 28 Ianuarie n. Cabinetul Salisbury a hotărît să demisioneze aducînd aceasta numai decăt la cunoștința Reginei.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Economie.

Calea ferată Lemberg-Cernăuți-Iași. Lungimea acestor linii este după cum se știe de 224 kilometri cifre rotunde. Ele au fost treptat puse în circulațiune și anume: Linia Suceava-Roman la 15 Decembrie 1869; Pașcani-Iași la 1 Iulie 1870 și Verești-Botoșani la 1 Noiembrie 1871.

Veniturile și cheltuielile sale pe anul 1884 se cifrează precum urmează:

Venituri	
Persoane	fr. 1,169.218.58
Bagage	41.708.58
Mare vitesă	22.764.45
Mică vitesă	2,095.419.71
Taxe accesorii	148.724.51
Diverse venituri	26.471.13
Franci	3,504.306.96
Cheltuieli	
Cheltuieli generale	fr. 164.670.59
Întreținere	1,118.711.28
Serv. Mișc. și exped.	892.640.73
Serviciul tracțiunii	764.891.62
Speciale	337.202.23
Venit nettu	226.190.51
Franci	3,504.306.96

Venitul de kilometru în exploatare este de 15.644; cheltuielile de 14.634; excedentul de 1.009.78.

Frecvența pe 1884 a fost:

Persoane transportate 246.257; percurgerea liniei în termin mijlociu de fie-care persoană fr. 4.75.

Bagage transportate 1.459 tone; fie-care tonă a parcurs în termin mijlociu linia, pe kilometru 53.2 kilometri; venitul mijlociu pe fie-care tonă bagage fr. 28.67.

Mare vitesă, transportate 993 tone; fie-care tonă a parcurs 72.82 kilometri; venitul mijlociu de fie-care tonă 23.74.

Mărfuri de mică vitesă transportate 339.114 tone; fie-care tonă a parcurs mijlociu 104.1 kilometri, ear' venitul mijlociu de fie-care tonă a fost de 6.61.

Materialul rulant al acestor linii se compune din: 25 locomotive, 42 vagoane de persoane, 595 vagoane de mărfuri și 4 pluguri de zăpadă. („Curierul Financiar“).

Care carne e mai nutritivă? Carne vitelor

slabe nu e așa de nutritivă ca și carnea vitelor îngrășate, — aceasta au constatat-o oamenii învâțați, care se ocupă cu chimia, și este bine să o știe ori-și-are econoamă. Carnea boilor grași conține spre pildă 50% de apă, ear' a celor de jumătate grași 70%; până-ce boii slabi detot au în carnea lor 80% de apă. Trebuie dar' să se ferească fiecare econoamă de a cumpăra carne slabă, chiar și din motivul, că nu este exclusă posibilitatea de a se fi câștigat aceea din o vită, care a fost bolnavă, pentru-că vite sănătoase și slabe nu se prea tăia. „G. P.“

Stîrpirea șvabilor se face cu înlesnire prin tolosirea următorului mijloc: Să se pună într'un pocal ceva fluiditate dulce, în care se sfărâmă apoi și câteva bucăți de cartofi. În giurul pocului se pune o ștergură, sau altă bucată de pânză albă, ca preste ea să poată ajunge insectele cu înlesnire la pocal. Atrase de mirosul plăcut, ele se vor sloboși în pocal și se vor îneca în fluiditatea dintr'însul. „G. P.“

În contra cloșanilor și a șoarecilor se recomandă frunze de oleander, care uscate bine și prefăcute prav, se mestecă cu năsip bine uscat și se aruncă în groapa de cloșani ori de șoareci. Mirosul cel greu al frunzelor de oleander într-atâta nu'l pot suferi acești nepăcînici locuitori de sub pămînt, încât o iau la fugă și nu mai vin îndrît. Altcum frunza de oleander e un venin periculos pentru asini, oi și capre, — care trebuie dar' ferite de ajungerea în coatingere cu ele. „G. P.“

Tîrgul de vite din Pojon. La tîrgul dela 25 l. c. n. din Pojon s'au mînat 1663 vite de belit; între aceste 1329 boi, 6 tauri, 72 vaci și 28 bivoli — de proveniență ungară; 194 boi, 8 tauri și 26 vaci — de proveniență germană. S'au vîndut boi ungurești cu fl. 48—59, boi germani cu fl. 52—60.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch. În 26 Ianuarie n. s'a notat: ungurești bătrîni grei 40.— cr. până 41.— cr. ungurești grei, tineri 43.— cr. până 44.— cr., de mijloc 42.— cr. până 43.— cr., ușori 41.— cr. până 42.— cr., marfă țerănească, grea 38.— cr. până 40.— cr., de mijloc 38.— cr. până 40.— cr., ușoară 37.— cr. până

40.— cr., romănesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sîrbesci grei 38.— cr. până 39.— cr., transito de mijloc 37.— cr. până 38.— cr., transito ușori 36.— cr. până 37.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% compenți la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 27 Ianuarie st. n.
Brünn: 64 10 12 14 59.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

dela 27 Ianuarie st. n.
Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.90 până 8.20, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.80 până 8.10, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.80 până 8.10, (de Bacsa) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.90 până 8.20, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.45 până 7.85.
Săcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.15 până 6.35 (Orđ nutreț): 60—62 Kilo fl. 5.40 până 5.70; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 6.— până 8.80.
Ovș (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.30 până 6.75.
Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.15 până 5.20; de alt soi fl. 5.10 până 5.15.
Rapița fl. 10.— până 10.15; de Banat fl. 10.— până 11.50.
Mălaiu (unguresc): fl. 4.60 până 4.80.

Timpu de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 7.87 până 7.89 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.12 până 8.14.
Săcara (primăvară) 69.1/10 Kilo fl. 5.56 până 5.58
Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.47 până 5.48.
Rapița (August—Septembrie) fl. 10.1/2 până 10.7/8.
Spirt (brut) 100 L. fl. 23.75 până 24.25.

Cursul pieței din Sibiu.

din 28 Ianuarie st. n. 1886.
Hârtie-monetă română Cump. 8.55 vînd. 8.65
Lire turcești „ 11.10 „ 11.20
Imperiali „ 10.10 „ 10.20
Ruble rusești „ 1.20 „ 1.21

Bursa de București.

Cota oficială dela 26 Ianuarie st. n. 1886.
Renta amort. (5%) Cump. 93.1/2 vînd. 93.3/4
Rur. conv. (6%) „ 86.— „ 86.1/2
Acț. de asig. Dacia-Rom. „ 255.— „ 267.51
Banca națională a României „ 1085.— „ 1183.—
Împr. oraș. București „ 29.— „ —
Acț. de asig. Națională „ 224.— „ —
Credit mob. rom. „ — „ —
Serisuri fonciare urbane (5%) „ 81.— „ 81.—
Schimb 4 luni „ — „ 34.—
Societ. const. „ 187.1/2 „ 230.1/2
Aur „ 16.1/4 „ 16.1/2

Bursa de Budapesta

din 27 Ianuarie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	101.20
„ „ hârtie „ 4%	92.90
„ „ hârtie „ 5%	151.75
Împrumutul căilor ferate ung.	99.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	112.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	103.50
Bonuri ale ung. „ cu cl. de sortare	103.50
„ „ „ bănățene-timișene	103.50
„ „ „ cu cl. de sortare	103.50
„ „ „ transilvane	103.50
„ „ „ croato-slavone	103.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.50
Împrumut cu premiu ung.	118.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	123.50
Renta de hârtie austriacă	84.—
„ „ argint austriacă	84.20
„ „ aur austriacă	112.—
Losurile austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncii austro-ungare	868.—
„ „ de credit ung.	363.75
„ „ „ austr.	297.60
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.91
Napoleon-d'ori	10.—
Mărci 100 imp. germane	61.95
Londra 10 Livres sterlinge	126.50

Bursa de Viena

din 27 Ianuarie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	101.10
„ „ hârtie „ 4%	92.80
„ „ hârtie „ 5%	152.—
Împrumutul căilor ferate ung.	98.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	112.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	104.—
Bonuri rurale ung. „ cu cl. de sortare	103.90
„ „ „ bănățene-timișene	104.00
„ „ „ cu cl. de sortare	103.90
„ „ „ transilvane	103.90
„ „ „ croato-slavone	103.75
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.25
Împrumut cu premiu ung.	117.75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	123.40
Rentă de hârtie austriacă	84.—
„ „ argint austriacă	84.15
Rentă de aur austriacă	112.—
Losuri austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncii austro-ungare	868.—
„ „ de credit ung.	303.75
„ „ „ austr.	297.10
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.94
Napoleon-d'ori	10.02
Mărci 100 imp. germane	61.95
Londra 10 Livres sterlinge	126.40

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamosujvár

deschide abonamente pe anul 1886 la:

„Amiculu Familiei“. Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 16-a di a luni; în numeri câte de 2—3 coale, și va publica poesii, romanuri, povești, schițe, piese teatrale, studii sociale, articoli științifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețul de abonament pre anul întreg 4 fl. — pentru România 10 franci — lei n. plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotulu Romanu.“ Revistă bisericească, scolastică și literară. Va eși în broșuri lunare câte de 2³/₄—3¹/₄ coale. și va publica articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestea mulțime de predice pre Domineci, sîrbători și diverse ocațiuni — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pre anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei n. plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonații vor primi unele premii de valoare și-și vor pute procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Collectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar.

Tot acolo au apărut și se află de vîndare:

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884. în limba maghiară și în 25/II. 1885 în l. italiană prin Vincențiu Nicoară prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Collectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chimie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre cronică lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei romănesci în vorbire și scriere, invederită și apretiată de Gregoriu Silași. — Broșura I. II. III. Prețul opului întreg e 1 fl. v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoșiu. Novellă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebuie să se însoare. Novellă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șilulțiu. Prețul 30 cr.

Nu mî uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic, de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbăți de scoală, de V. Gr. Borgovan, prof. preparandial. Prețul 1 fl. 70 cr.

Micul mîrgăritar sufleteșc. Cîrticică de rugăciuni și cîntări bisericești — frumos ilustrată, pentru prunci scolari de ambe sexe. Cu aprobarea Iurisdicțiunii sup. bisericești. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de exemplare broșurate costă 6 fl., — legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 exemplare broșurate 10 fl., — legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.

Cîrticică de rugăciuni și cîntări pentru prunci scolari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exempl. costă 3 fl. 100 exempl. 5 fl. v. a.

Visul preste sîntei vergure Maria a Născătoarei de Dumneșcu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. Prețul 30 cr.